

la tribuna

Integració fracassada

Les posicions d'alguns consellers sobre nacionalitat semblen més pròpies d'una oligarquia àrab que d'un Estat europeu

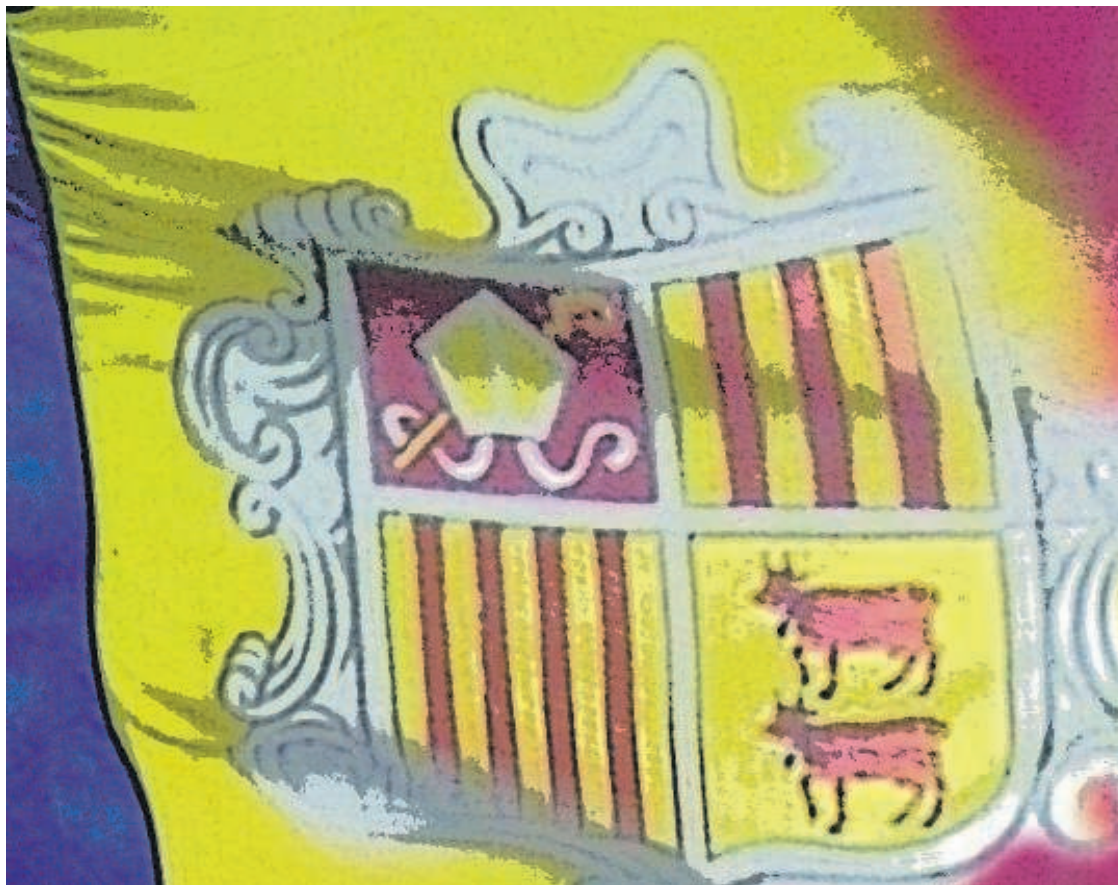
BORÍS VILA

La decisió del Consell General de rebutjar una proposta per rebaijar a 15 anys el període de residència a Andorra per concedir la naturalització mostra la manca de voluntat política d'un sector del país que no tan sols no ha facilitat posar mitjans suficients per a la integració dels immigrants. La decisió parlamentària és un clar missatge d'una minoria que pretén repartir-se el pastís a costa d'establir el necessari equilibri d'una majoria més qualificada i més democràtica. Durant massa temps alguns sectors s'han parapetat darrere la consideració que els andorrans consistirien en una minoria que hauria de mantenir-se al poder per tal de garantir la preservació d'una identitat i uns valors difícils de transmetre. La conseqüència d'aquesta pretesa excepció cultural ha estat les darreres dècades un retard generalitzat i una erosió progressiva del teixit social amb una incontestable influència en la recessió i la manca de recuperació econòmica del país.

La proposta del grup parlamentari que governa tot i ésser tímida, ja que una part del PS advoca per rebaijar a 10 anys el termini, hauria permès reduir els desequilibris entre la població de fet i de dret. Malauradament, a les files de l'oposició no hi ha hagut l'obertura suficient, tot i que una part, encara que minoritària, ha expressat en altres fòrums la necessitat de més equilibri i alguns consellers semblaven tenir dubtes sobre què votar. Hom pot pensar que així és la democràcia i que finalment el que triomfa és el desig de la majoria, però en el cas del país pirinenc les posicions d'alguns consellers semblen més pròpies d'una oligarquia àrab que d'un Estat europeu. Una consellera conservadora va justificar la negativa del seu partit a ampliar el dret de vot en el fet que cal un debat en una situació de "normalitat política que avui no tenim", segons va dir.

Contràriament a aquesta posició, fa disset anys, el Consell General va aprovar una legislació en la qual constatava la "necessitat acuitant d'establir un nou equilibri entre la comunitat andorrana

i la no andorrana", reconeixent que es tracta d'un plantejament de "cabdal importància per a la defensa de la identitat nacional andorrana". La necessitat acuitant i la cabdal importància semblen haver estat massa temps descuidades. Els consellers de llavors ja constataren la "desproporció" entre nacionals i forans, un desequilibri que no s'ha corregit suficientment.

Dels aproximadament 80.000 habitants d'Andorra, gairebé dues de cada tres persones són foranes a causa de la restrictiva legislació vigent, i poc més d'un terç de la població té la nacionalitat andorrana. No hi ha xifres sobre quants andorrans tenen un altre passaport, però probablement són nombrosos. Les estadístiques

EL MANTENIMENT DE LA PROHIBICIÓ DE LA DOBLE O MÚLTIPLE NACIONALITAT SEMBLA UN ANACRONISME

mostren que hi ha unes 5.000 persones que, malgrat tenir dret a la naturalització en haver complert més de 20 anys de residència, han preferit conservar la seva nacionalitat d'origen. Una rebaija a 15 anys de residència hauria permès, en teoria, que altres milers de residents poguessin naturalitzar-se, tot i que haurien primer de renunciar voluntàriament a la seva nacionalitat actual. La legislació prohibeix terminantment compatibilitzar la nacionalitat andorrana amb qualsevol altra, però a la pràctica alguns nacionals haurien recorregut als seus orígens estrangers per obtenir passaports d'altres països i beneficiar-se així d'amplis avantatges socioeconòmics i polítics que ofereixen. El manteniment de la prohibició de la doble o múltiple nacionalitat sembla un anacronisme digne d'analitzar.

El Consell d'Europa, un organisme paneuropeu de vigilància sobre els drets humans, va constatar en un informe el 2007 que estudis nacionals posen de manifest la restricció de vot com un

factor que "aguditza la divisió" entre andorrans i forans. En aquest sentit, va recomanar a les autoritats afavorir un clima de debat sobre la perspectiva que els no andorrans puguin almenys integrar-se en la vida política votant en les eleccions locals, com succeeix en altres indrets del continent. L'organisme internacional va convidar els legisladors a "agilitzar" les reformes sobre la nacionalitat per naturalitzar més ciutadans i establir vies legals per a la doble nacionalitat. La Convenció europea sobre la nacionalitat del 1997, un tractat que Andorra no ha signat, estableix un període de residència màxima de deu anys.

Un informe finançat pel British Council, compratiu sobre les condicions dels estrangers en 28 països europeus, apunta que el Regne Unit i França concedeixen la naturalització sota certes condicions a partir dels 5 anys de residència, Alemanya a partir dels 8 anys, Espanya a partir dels 10 i Suïssa després de 12 anys. Andorra no hi figura, però es trobaria

eventualment a la cua tant en termes de naturalització com en concessió de drets polítics i socioeconòmics als immigrants.

Convocar un referèndum sobre la qüestió de la nacionalitat, com ha suggerit ApC, en el qual només podrien decidir poc més de 20.000 persones, sembla poc representatiu de la realitat del país, que registra un dèficit democràtic, a més de deficients drets socioeconòmics per als immigrants, malgrat que paguin en igualtat de condicions impostos locals i altres taxes, fet que suposa una òbvia discriminació. A Suïssa un referèndum per restringir les condicions de naturalització va obtenir una massiva resposta contrària per part de la població fa un parell d'anys. El referèndum

EL PROCÉS D'INTEGRACIÓ REQUEREIX POLÍTIQUES MÉS AMBICIOSES, VALENTES I A LLARG TERMINI DE COHESIÓ

va ser una iniciativa de la ultradreta. Darrerament, l'actitud del copríncep Nicolas Sarkozy ha estat criticada per la Unió Europea per haver, com a president de França, expulsat gitanos. La cancellera alemanya, Angela Merkel, també ha rebut contestació després de considerar que el multiculturalisme havia fracassat pel fet que al seu país molts ciutadans turcs no parlaven alemany. Coquetejar amb les tesis de la ultradreta basades en prejudicis sobre els *estrangers* pot contribuir a obtenir rèdits polítics immediats en les eleccions, però el procés d'integració requereix polítiques més ambicioses, valentes i a llarg termini de cohesió, especialment a Andorra, on és necessari corregir desequilibris per tal de no enfonsar encara més la bretxa social. La demora d'un veritable debat sobre la manca de drets polítics de dos terços de la població i sobretot la manca de mesures per a la integració i la naturalització poden passar factura a la identitat del país i a la seva exclusió a Europa.